

Dél-alföldi Regionális Államigazgatási Hivatal

HIVATALI TÁJÉKOZTATÓ

IV. évfolyam – 2010. évi 4. szám

Tartalom

Bevezető	2
Felügyeleti és Igazgatási Monitoring Főosztály tájékoztatói	3
Az Alkotmánybíróság 2009. évben hozott, önkormányzati jogalkotást érintő döntéseinek tematikus összefoglalója	3
A gyermekvédelmi támogatások szabályozása helyi rendeletben, avagy a monoki modell alkotmányossági vizsgálatának eredménye	4
Változások a zálogtárgyak bírósági végrehajtáson kívüli értékesítésének szabályozásában	5
Áttekintő táblázat az országgyűlési biztosok önkormányzatokat érintő ajánlásairól, állásfoglalásairól, jelentéseiről és közleményeiről	7
Hatósági Főosztály tájékoztatói	10
Kizárási ok értelmezése önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaság ügyfél esetén	10
Az építésügyi hatósági eljárásokban beszerzett tulajdoni lapok díjának mértéke és eseteinek köre	11
Az üzlet ideiglenes bezárása a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról szóló 1999. évi LXXV. törvény alapján a Legfelsőbb Bíróság ítéletének tükrében	14
Vadkárbeceplési eljárások hatásköri szabályainak változása	15
Építkezéssel kapcsolatos bejelentések megtétele	16
Koordinációs és Szervezési Főosztály tájékoztatói	17
A kedvezményezett jubileumi jutalomról	17
Szociális és Gyámhivatal tájékoztatói	18
Statisztikai adatgyűjtés szabályainak változása	18
Tájékoztató a szociális szolgáltatók, intézmények működési engedélyeztetési eljárása során közreműködő szakhatóság(ok) és szakértő(k) eljárásáért fizetendő díjak, költségek megállapításának, illetve megfizetésének folyamatáról	18
Szociális intézményben fizetendő személyi térítési díjhátralék rendezése jelzálogjoggal	23
A szociális szolgáltatók, intézmények névhasználata	24
Engedély nélkül nyújtott szociális szolgáltatás	25
Tájékoztató a gyermekjóléti ellátórendszer átszervezéséről	27

Bevezető

Tisztelt Jegyző Asszony!

Tisztelt Jegyző Úr!

Bízom benne, hogy Hivatalunk Tájékoztatójának korábbi számaiban megjelent szakmai anyagok hasznos segítséget nyújtottak munkája során.

A Tájékoztató jelen számában továbbra is aktuális témákat, jogszabályváltozásokat emeltünk ki, illetve fel kívánjuk hívni a figyelmet az aktuális feladatokra, határidőkre.

Összegyűjtöttük a 2009. év önkormányzatokat érintő alkotmánybírósági döntéseit, melyről rövid ismertetőt közlünk. (A teljes anyag a Tájékoztató mellékleteként a www.darkh.hu honlapon olvasható.)

Az Alkotmánybíróság releváns döntései mellett összegyűjtöttük az országgyűlési biztosok önkormányzatokat érintő ajánlásait, állásfoglalásait, jelentéseit és közleményeit is.

Ismertetjük a köztudatba monoki modell néven ismertté vált önkormányzati jogalkotás alkotmányossági vizsgálatának eredményét az AB határozat alapján.

Felhívjuk a figyelmet a zálogtárgyak bírósági végrehajtáson kívüli értékesítésének szabályozásában bekövetkezett főbb változásokra.

Szakmai tájékoztatót teszünk közzé a Ket. novella által bevezetett jegyzőre vonatkozó speciális kizárási ok értelmezéséről, valamint a vadkárbecslési eljárások hatásköri szabályainak változásáról.

Bemutatjuk az építésügyi hatósági eljárásokban beszerzett tulajdoni lapok díjának mértékére és eseteinek körére vonatkozó szabályokat, valamint a Legfelsőbb Bíróság ítéletének tükrében a jegyző eljárásának kereteit az üzlet ideiglenes bezárása során, ha a szervezett bűnözésre utaló bűncselekmények az üzlet működésével hozhatók kapcsolatba.

Segítséget kívánunk nyújtani a személyzeti tevékenységhez a kedvezményezett jubileumi jutalomról készített anyagunkkal.

Tájékoztatót teszünk közzé a szociális szolgáltatók, intézmények működési engedélyeztetési eljárása során közreműködő szakhatósági és szakértői eljárások költségeinek megállapításáról és megfizetésük szabályairól.

Felhívjuk a figyelmet a szociális szolgáltatók, intézmények névhasználatának változásaira, valamint a gyermekjóléti ellátórendszer átszervezésére.

Remélem, hogy a Tájékoztató témakörei felkeltik érdeklődését és segítik tevékenységét.

Szeged, 2010. április 30.

Dr. Siket Judit
hivatalvezető

Felügyeleti és Igazgatási Monitoring Főosztály tájékoztatói

Az Alkotmánybíróság 2009. évben hozott, önkormányzati jogalkotást érintő döntéseinek tematikus összefoglalója

Az Alkotmánybíróság az alapjogok őreként évről-évre számos olyan döntést hoz, amelyek megismerése a helyi jogalkotásban résztvevők számára nélkülözhetetlen. A Kecskeméti Kirendeltség Felügyeleti és Igazgatási Monitoring Osztálya az Alkotmánybíróság helyi önkormányzati jogalkotást érintő döntéseinek tematikus összefoglalásával ebben kíván segítséget nyújtani.

Ez alkalommal a 2009. év folyamán született döntések áttekintésére kerül sor, melynek keretében az önkormányzati rendeletalkotás meglehetősen széles spektrumát átfogó kérdéskörökben kaphatnak támpontot az érdeklődők.

Az alkotmánybírósági döntéseket az alábbi tárgykörök szerint mutatjuk be:

1. Jogalkotás, jogszabályszerkesztés
  - 1.1. Helyi jogalkotáshoz kapcsolódó határozat
  - 1.2. Magasabb szintű jogszabályhoz kapcsolódó határozat
2. Közszolgáltatás
  - 2.1. Ivóvíz-szolgáltatás és szennyvízelvezetés díja
  - 2.2. Hulladékgazdálkodás
  - 2.3. Távhőszolgáltatás
  - 2.4. Magasabb szintű jogszabályhoz kapcsolódó határozat
3. Épített környezet
  - 3.1. Helyi építési szabályzat
  - 3.2. Szabályozási terv
  - 3.3. Tilalom, elővásárlási jog
  - 3.4. Változtatási tilalom
4. Környezetvédelem, állattartás
  - 4.1. Állattartás
  - 4.2. Magasabb szintű jogszabályhoz kapcsolódó határozatok
5. Helyi adó
  - 5.1. Helyi jogalkotáshoz kapcsolódó határozatok
  - 5.2. Magasabb szintű jogszabályhoz kapcsolódó határozatok
6. Közterület-használat, parkolás
  - 6.1. Közterület igénybevétele
  - 6.2. Parkolás
  - 6.3. Köztisztaság, plakátok elhelyezése
  - 6.4. Magasabb szintű jogszabályhoz kapcsolódó határozat
7. Szervezeti és Működési Szabályzat
8. Tiszteletdíj
9. Szociális ellátások, gyermekvédelem
  - 9.1. Szociális ellátások
  - 9.2. Gyermekvédelem
  - 9.3. Intézményi térítési díj
10. Egyéb tárgyban hozott, önkormányzati jogalkotást érintő határozatok

- 10.1. Vásár- és piactartás
- 10.2. Önkormányzati lakások bérlete
- 10.3. Adatvédelem
- 10.4. Lakásépítés és -vásárlás helyi önkormányzati támogatása
- 11. Egyéb, magasabb szintű jogszabályhoz kapcsolódó határozatok
  - 11.1. A helyi önkormányzatokról szóló törvény
  - 11.2. A közoktatásról szóló törvény
  - 11.3. A köztisztviselők jogállásáról szóló törvény
  - 11.4. Az Alkotmány értelmezése

Az összefoglaló – terjedelmi okok miatt – a hivatal honlapján (www.darkh.hu) érhető el.

Készítette:

Felügyeleti és Igazgatási Monitoring Osztály
Kecskeméti Kirendeltség

A gyermekvédelmi támogatások szabályozása helyi rendeletben, avagy a monoki modell alkotmányossági vizsgálatának eredménye

A köztudatba monoki modell néven ismertté vált rendeletalkotás érintette a gyermekjóléti rendszer jogintézményeit is. A monoki modellben írt szabályozást több önkormányzat tekintette irányadónak saját rendeletének megalkotásakor és a kérdéskör komoly sajtónyilvánosságot is kapott, ezért a problémával – súlyára tekintettel – a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa is foglalkozott.

A Monok Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a gyermekvédelmi rendelet következő módosítását fogadta el:

„Meg kell vonni az önkormányzat által megállapított illetőleg folyósított rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt, a kiegészítő gyermekvédelmi támogatást, valamint a rendkívüli gyermekvédelmi támogatást attól a szülőtől, akinek a gyereke a közoktatási intézmény figyelmeztetése ellenére igazolatlanul hiányzik az iskolából illetőleg az iskolai életmódra felkészítő kötelező óvodai foglalkozásról, és ezzel a szülő a gyermek nevelését, értelmi, erkölcsi fejlődését veszélyezteti.”

A testület döntése alapján tehát a gyermek igazolatlan hiányzása esetén a gyermek részére megállapított rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt, a kiegészítő gyermekvédelmi támogatást, valamint a rendkívüli gyermekvédelmi támogatást is megvonhatja az önkormányzat.

A nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa 2008. június 17-én jelentést tett közzé a szociális ellátásokat szigorító egyes önkormányzati rendeletek kisebbségi jogi szempontú vizsgálatáról. Az ombudsman jelentésében többek között kifejtette, hogy a gyermekvédelmi ellátások megállapítását, folyósítását a törvényben meghatározott feltételeken kívül további kritériumokhoz kötni nem lehet, mert az ellentétes a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénnyel (a továbbiakban:

Gyvt.). A monoki-, valamint az azzal azonos vagy ahhoz hasonló tartalmú rendeleti szabályozások sértik az önkormányzati jogalkotás rendjét, valamint a gyermeki jogokkal kapcsolatos alkotmányos alapjogokat, és visszásságot valósítanak meg ezekkel összefüggésben.

Nem csak a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa vizsgálta a monoki modell alkotmányosságát. Az Észak-magyarországi Regionális Közigazgatási Hivatal vezetője kezdeményezte Monok Községi Önkormányzat Képviselő-testületének a gyermekvédelem helyi szabályozásáról szóló rendelete (a továbbiakban: Gyr.) érintett rendelkezésének alkotmányellenessége megállapítását és megsemmisítését, miután törvényességi észrevételét a képviselő-testület nem fogadta el.

Az Alkotmánybíróság a 20/2010. (II. 18.) AB határozatában megállapította, hogy a Gyvt. a gyermekvédelmi támogatások tekintetében arra hatalmazta fel a települési önkormányzatok képviselő-testületeit, hogy rendeletben szabályozzák a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás mértékét (21. § (1) bekezdés), a hatáskörükbe tartozó ellátást kiegészíthetik és más pénzbeli támogatásokat is megállapíthatnak (18. § (2) bekezdés), természetbeni támogatásként nyújthatják első alkalommal az óvodáztatási támogatást (20/C. § (4) bekezdés), továbbá megállapítják a hatáskörükbe tartozó ellátásoknál az igazolás és a nyilatkozat tartalmát, a benyújtás részletes szabályait, az elbírálás részletes szempontjait, a jövedelemszámításnál irányadó időszakot (131. § (1) bekezdés). A többi pénzbeli és természetbeni ellátás (így például a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás) vonatkozásában a Gyvt. nem tartalmaz felhatalmazást helyi jogalkotásra. A Gyr. támadott rendelkezésében a képviselő-testület a gyermekvédelmi támogatások megvonásának eseteit határozta meg. Az Alkotmánybíróság megállapította: a Gyvt. nem adott felhatalmazást arra, hogy az önkormányzatok a gyermekvédelmi támogatás megvonását, annak feltételeit szabályozzák. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az ilyen tartalmú önkormányzati rendeleti szabályozás ellentétes a Gyvt. előírásaival, így a Gyr. érintett rendelkezése sérti az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányellenesnek nyilvánított Gyr. rendelkezését megsemmisítette.

Készítette:

Dr. Agud Zsuzsanna

Felügyeleti és Igazgatási Monitoring Osztály
Kecskeméti Kirendeltség

Változások a zálogtárgyak bírósági végrehajtáson kívüli értékesítésének szabályozásában

A 114/2010. (IV. 13.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.) módosította a zálogtárgyak bírósági végrehajtáson kívüli értékesítésének szabályairól szóló 12/2003. (I. 30.) Korm. rendeletet (a továbbiakban: Korm. r.). (A Korm. rendeletet akkor kell alkalmazni, ha a zálogtárgyat a Ptk. 257. §-ának (2)-(3) bekezdése szerinti megállapodás alapján a zálogjogosult vagy az általa megbízott személy bírósági végrehajtás mellőzésével értékesítheti.) A módosítás eredményeként **2010. április 14. napjától** jelentősen megváltoztak a lakóingatlan árverésen kívüli értékesítésének eljárás szabályai. A Kr. 3. § (2)

bekezdése kimondja, hogy rendelkezéseit a rendelet hatályba lépésekor folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

A Korm. rendelet korábbiakhoz képest új, az önkormányzatokat és a lakosság széles körét érintő legfontosabb rendelkezései a következőkben foglalhatók össze.

1. A Korm. r. 2. § (5) bekezdése szerint a lakóingatlan értékesítése esetén a zálogjogosultnak az értékesítés választott módja, helye és időpontja mellett az árverés módjáról, azonosító számáról valamint az árverési hirdetményben megjelölt kezdő időpontról is tájékoztatnia kell a zálogkötelezettet.

2. A lakóingatlan értékesítését megelőzően legalább 30 nappal a zálogjogosultnak az ingatlan azonosítására alkalmas adatok és az árverés módja, azonosító száma és az árverési hirdetményben megjelölt kezdő időpont feltüntetésével az ingatlan fekvése szerint illetékes önkormányzatot is értesítenie kell (Korm. r. 2. § (7) bekezdés), ennek az értesítésnek azonban már nem kell tartalmaznia azt, hogy az önkormányzat az elővásárlási jogát milyen eljárás keretében és hogyan gyakorolhatja.

3. A Korm. r. újonnan beiktatott 8/A-D. §-ai kizárólag a lakóingatlanok értékesítésére vonatkozó további, részben eljárási, részben a zálogkötelezett érdekeit a „lakásmaffiával” szemben védő, garanciális rendelkezéseket tartalmaznak. **Új rendelkezés**, hogy a lakóingatlant az ingatlan fekvése szerint illetékes állami adóhatóság útján, az adóhatóság által üzemeltetett Elektronikus Árverési Felügyeleten keresztül lehet csak értékesíteni, valamint, hogy lakóingatlan közös értékesítés útján (Ptk. 257. § (2)-(3) bekezdés) nem értékesíthető. Az árverés kiírásának többek között előfeltétele, hogy a zálogjogosult az adóhatósághoz küldött megkereséséhez csatolja a kezdeményezést megelőző 6 hónapon belül készült szakértői értékbecslést. Az adóhatóság a szakértői értékbecslésben szereplő becsértéket összeveti a nyilvántartásában szereplő érték adatokkal, és bűncselekményre utaló adat esetén kezdeményezi a nyomozó hatóság eljárását. Az állami adóhatóság a becsérték módosítására ugyan nem jogosult, abban az esetben azonban, ha a becsérték 30 %-ot meghaladó eltérését észleli, mellőzi az árverés kitézését. A becsérték 30 %-ot meghaladó eltérése esetén az árverés kiírását a jogosult kizárólag az állami adóhatóság által felkért szakértő által megjelölt becsértéken kezdeményezheti. Az elektronikus árverés a kezdő időponttól számított harmadik nap 21.00 óráig tart. A Korm. r. 8/D. § (5) bekezdése pedig az **önkormányzat elővásárlási jogának** gyakorlásával kapcsolatban úgy rendelkezik, hogy az elővásárlási joggal rendelkező önkormányzat elővásárlási jogát az elektronikus árverés lezárultát követő 30. nap 17.00 óráig gyakorolhatja.

Végezetül szeretnénk felhívni a figyelmet, hogy az Alkotmánybíróság 31/2007. (V. 30.) AB határozatával 2007. május 30-i hatállyal megsemmisítette a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 136/A. §-ának azon rendelkezését, amely felhatalmazást ad az önkormányzatoknak arra, hogy a végrehajtási eljárás során az elővásárlási jog gyakorlásával megszerzett ingatlan hasznosításának feltételeit helyi rendeletben szabályozzák.

Készítette:

Dr. Veres Antal

Felügyeleti és Igazgatási Monitoring Osztály
Kecskeméti Kirendeltség

Áttekintő táblázat az országgyűlési biztosok önkormányzatokat érintő ajánlásairól, állásfoglalásairól, jelentéseiről és közleményeiről

Korábbi Hivatali Tájékoztatóinkban (2008. évi 9. szám, 2009. évi 1. szám) válogatást adtunk közre az országgyűlési biztosok által a 2007. és a 2008. évben közzétett ajánlásokból, állásfoglalásokból, jelentésekből és közleményekből. A célunk akkor is és most is az, hogy segítséget nyújtsunk az önkormányzatok és a jegyzők munkájához abban az esetben, ha egy konkrét ügyvel kapcsolatban szeretnének információkat gyűjteni. A korábbi válogatást egészítjük ki most a 2008 decemberétől 2010. márciusig terjedő időszakban keletkezett ajánlásokkal, állásfoglalásokkal, jelentésekkel és közleményekkel. Az anyagok teljes terjedelemben letölthetők a <http://www.obh.hu/> honlapról.

Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosa

Sorszám	Ügyiratszám	Keletkezés	Tárgya
1.	OBH 2000/2009.	2009.04.30.	Jelentés a Bursa Hungarica ösztöndíj kiírásával és elbírálásával kapcsolatos önkormányzati eljárásról. (A panaszos Bursa Hungarica ösztöndíjra benyújtott pályázata azért nem nyert támogatást – a képviselő-testület támogató döntése ellenére – mert az önkormányzat pályázati anyaga későn került az Oktatási és Kulturális Minisztérium Támogatáskezelő Igazgatóságához leadásra és így az önkormányzat valamint a pályázók elestek a támogatástól.)
2.	OBH 1764/2009.	2009.06.17.	Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás és átmeneti segély kérelemmel kapcsolatos eljárás. (A másodfokú hatóság a végzésre érkezett fellebbezést érdemi döntés nélkül – tévedésből – irattárba helyezte. A mulasztást a hatóság az ombudsman megkeresését követően észlelte majd a fellebbezést érdemben elbírálta.)
3.	OBH 3981/2009.	2009.06.30.	Jelentés a tömegközlekedésben részt vevő állampolgárok jogainak érvényesüléséről. (Budapest Főváros Önkormányzata műdugókkal – közlekedési modellkísérlettel – kívánta csökkenteni a gépjárműforgalmat Budapest belterületén, amely a szabad mozgáshoz való jog sérelmét okozhatja.)
4.	OBH 2465/2009.	2009.07.	Jelentés apai kapcsolattartással és védelembe vétellel kapcsolatos eljárásról.
5.	OBH 1263/2009.	2009.07.21.	Jelentés a helyi autóbusz közlekedésben részt vevő állampolgárok jogainak érvényesüléséről. (Az elővetelben megváltott menetjegyek a közúti személyszállítási szerződésekről szóló 20/1981. (VI. 19.) MT rendeletben meghatározott 1 éves elévülési idő figyelembevételével használhatóak fel.)
6.	OBH 1905/2009.	2009.10.20.	Jelentés a Gyvt. 68. § (2) bekezdése alapján védelembe vett gyermekek gondozásával kapcsolatos vizsgálatról.

7.	AJB 1906/2009.	2009.10.27.	Jelentés az iskolai erőszak megelőzésével kapcsolatos átfogó vizsgálatról. (A megyei önkormányzatoknak pedagógiai szolgáltatást kell működtetniük, az oktatási-nevelési intézményt fenntartóknak a fenntartásukban működő oktatási intézmények alapdokumentumainak jóváhagyásakor különös figyelmet kell fordítaniuk az iskolai erőszak megelőzését és kezelését szolgáló célkitűzések rögzítésére és elérésük eszközei hatékonyságának folyamatos ellenőrzésére.)
8.	AJB 833/2010.	2010.02.02.	Jelentés szmogriadó riasztási fokozatának elrendeléséről és személygépjárművek közlekedésének azonnali korlátozásáról.
9.	OBH 1062/2010.	2010.02.22.	Monok Község Önkormányzata által bevezetett ún. szociális kártya megszüntetésének kezdeményezése.

Adatvédelmi Biztos

Sorszám	Ügyiratszám	Keletkezés	Tárgya
1.	1623/K/2008-3	2008.12.15.	Állásfoglalás a képviselő-testületi zárt ülések jegyzőkönyveiről készült másolatok képviselők részére történő kiadhatóságával kapcsolatban. (Az önkormányzati képviselők – kérésükre – megkaphatják a zárt ülésről készült jegyzőkönyvek másolatát.)
2.	1572/K/2008-3	2008.12.15.	Állásfoglalás az önkormányzati képviselők tájékoztatói jogáról.
3.	1886/P/2008-3	2009.04.12.	Állásfoglalás arról, hogy a köztemető biztonsági őrei nem igazoltathatják a temetőbe látogató polgárokat. (A temető biztonsági őre – mivel nem hatósági személy – nem igazoltathat.)
4.	596/k/2009-3	2009.05.27.	Állásfoglalás az önkormányzati képviselők vagyonyilatkozatának kezeléséről. (A helyi önkormányzati képviselők vagyonyilatkozata nyilvános, de a képviselő hozzátartozójának a nyilatkozata nem nyilvános.)
5.	2015/K/2008-3	2009.05.27.	Állásfoglalás a jegyző és az aljegyző jutalmának megismerhetőségéről. (Közérdekből nyilvános adatnak minősül a jegyző és az aljegyző feladatkörével összefüggő adata, így illetménye, juttatásai, jutalma is; ezeket az adatokat bárkinek ki kell adni.)
6.	1150/P/2009-5	2009.06.10.	Állásfoglalás arról, hogy a polgármesteri hivatal dolgozója egy eljárás keretében készíthet-e fényképfelvételt egy helyi lakos házáról. (Igen, de az eljárásban ügyfélként szereplő állampolgárt tájékoztatni kell arról, hogy mely célból, milyen joggalappal, milyen felvételeket készítettek a házáról és lehetőséget kell teremteni arra, hogy a fényképfelvételeket az érintett állampolgár megismerhesse.)

7.	1055/K/2009-3.	2009.06.15.	Önkormányzati zárt ülés iratainak megismerése. (Az érintett akkor is megismerheti a zárt ülés jegyzőkönyvének a rávonatkozó részét, ha a zárt ülésre egyébként nem hívták meg.)
8.	7/P/2009-3	2009.07.22.	Állásfoglalás a helyi önkormányzati képviselő közérdekű és közérdekből nyilvános személyes adat igénylésének teljesítéséről az Avtv. alapján.
9.	1817/P/2008-5	2009.11.17.	Állásfoglalás arról, hogy az étkezési utalványon nem tüntethető fel a dolgozó neve, adóazonosító száma és munkáltatójának neve. (Ezek az adatok az étkezési utalványon nem szerepelhetnek.)
10.	Ajánlás	2010.01.21.	A választási kampánnyal összefüggő adatkezelésekről.
11.	ABI-0493-4/2010/P	2010.01.25.	Állásfoglalás arról, hogy az Idősek Klubja fénymásolhatja-e a nyugdíjszelvényt. (Az érintett beleegyezésével és érdekében igen pl. térítési díjak megállapításához, különböző támogatási kérelmekhez, de azt az Idősek Klubjának biztosítania kell, hogy illetéktelen személyek birtokába az érintettek személyes adatai ne kerüljenek.)
12.	ABI-753-3/2010/K	2010.02.15.	Az önkormányzat képviselő-testületi ülésein készített jegyzőkönyvek hozzáférhetőségéről. (A nyilvános testületi ülésekről készült jegyzőkönyvek közérdekű adatnak tekintendők, melyeket bárki megismerhet. Az információszabadság szempontjából egyformán kezelendő a jegyzőkönyv és a hang-, képfelvétel.)

Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogok Országgyűlési Biztosa

Sorszám	Ügyiratszám	Keletkezés	Tárgya
1.	Jelentés	2009.02.05.	Jelentés a szociális ellátásokat szigorító egyes helyi önkormányzati rendeletek kisebbségi jogi szempontú vizsgálatáról, a „monoki modell”
2.	Jelentés	2009.04.07.	Jelentés a „B”-i gyerekek „A”-i nevelési-oktatási intézményekbe íratásáról

Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosa

Sorszám	Ügyiratszám	Keletkezés	Tárgya
1.	Állásfoglalás	2009.01.28.	A jövő nemzedékek országgyűlési biztosának álláspontja a Tubes perben, a Fővárosi Bírósághoz benyújtott előkészítő irat alapján
2.	Állásfoglalás	2009.02.06.	Debreceni közterületi rendezvényekkel kapcsolatos zajpanaszok kezelése
3.	Állásfoglalás	2010.03.26.	Állásfoglalás a Páty „Golfpálya projekt” településrendezési eljárás tárgyában

Készítette:

Vörösné dr. Tallér Zita és Dr. Szöllösi Zsolt
 Felügyeleti és Igazgatási Monitoring Osztály
 Kecskeméti Kirendeltség

Hatósági Főosztály tájékoztatói

Kizárási ok értelmezése önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaság ügyfél esetén

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvényt (Ket.) módosító 2008. évi CXI. törvény (Ket. novella) nemcsak szerkezetében, de a tartalma tekintetében is lényegesen módosította a kizárás szabályait.

A Ket. 42. §-ban található azon lehetséges kizárási okok felsorolása, amelyek fennállása esetén az eljárásból ki kell zárni (abszolút kizárási ok) vagy kizárhatóvá válik (relatív kizárási ok) az ügy elintézésében részt vevő személy (ügyintéző, kiadmányozási jogkörrel, illetve hatáskörrel rendelkező személy, ideértve a szakhatóságnál eljáró ügyintézőt, kiadmányozó személyt is) vagy az egész hatóság.

A Ket. módosítása speciális rendelkezést tartalmaz a jegyzőre, tekintettel annak kettős jogállására, mivel a jegyző egyrészt számos hatósági hatáskör gyakorlója, ugyanakkor a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (Ötv.) 36. § (2) bekezdése szerint ő vezeti a képviselő-testület hivatalát, őt az önkormányzat képviselő-testülete nevezi ki, felette pedig az egyéb munkáltatói jogokat az Ötv. 35. § (2) bekezdés e) pontja értelmében a polgármester gyakorolja.

A jegyző e kettős jogállása miatt tartalmaz a Ket. 42. § (5) bekezdése a jegyzőre vonatkozóan abszolút kizárási okot, mégpedig abban az esetben, ha az ügyben az őt foglalkoztató **önkormányzat, vagy annak társulása, vagy a polgármester ellenérdekű ügyfél, illetve a határozattal az önkormányzat, a társulás, vagy a polgármester jogosulttá, vagy kötelezetté válhat, vagy az eljárás tárgyával összefüggő kötelezettséget vállal.**

Ilyen ügy intézéséből a jegyző, ezáltal az egész hatóság eljárása kizárt, tehát a kizárási okot be kell jelentenie a felügyeleti szerv vezetőjének (Ket. 43. § (4) bekezdése) másik eljáró hatóság kijelölése céljából.

A Ket. 42. § (5) bekezdése alkalmazásával összefüggésben azonban felhívjuk a figyelmet arra, hogy – mint az a jogszabályhely szövegéből is következik – **önmagában az nem kizárási ok a jegyző tekintetében, hogy az adott eljárásban az önkormányzat, vagy annak társulása, vagy a polgármester ügyfélként vesz részt, csak abban az esetben jelent kizárási okot, ha egyúttal ellenérdekű is, illetve a döntéssel közvetlenül kötelezetté illetve jogosulttá válik, vagy az eljárás tárgyával összefüggésben kötelezettséget vállal.**

A Ket. indokolása szerint is „elkerülendő, hogy általánossá váljon a jegyző kizárása (és ezáltal értelmetlenné az illetékesség szabályai) azáltal, hogy az önkormányzat ügyféli jogállása önmagában kizárja a jegyzői eljárást. E rendelkezés biztosítja, hogy önmagában az ne szolgáljon indokul, hogy a felsorolt szervek ügyfelek, hiszen az ügyféli minőséget olyan tényező is megalapozhatja (pl. az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlan létesítmény hatásterületén fekszik) amely miatt – objektív szempontból, abszolút kizárási okot tekintve legalábbis – nem tekinthető elfogultnak a jegyző.”

A **Ket. 42. § (5) bekezdésében** foglalt abszolút kizárási okot tehát **nem lehet kiterjesztően értelmezni**, így az sem sorolható ide, ha pl. az önkormányzat tulajdonában álló gazdasági társaság ügyfélként vesz részt valamely eljárásban, mivel itt nem közvetlenül az önkormányzat az ellenérdekű fél, s a döntéssel nem az önkormányzat, hanem a gazdasági társaság válik jogosulttá vagy kötelezetté. Az ilyen eset tehát nem teremt abszolút kizárási okot, azonban minden esetben vizsgálni kell, hogy esetleg fennáll-e a Ket. 42. § (3) bekezdése szerinti feltétel, azaz hogy a jegyzőtől elvárható-e az adott ügy tárgyilagos megítélése.

Amennyiben a jegyző a konkrét ügyben megítélése szerint nem tud tárgyilagos döntést hozni, akkor ennek okát a kizárási kérelmében konkrétan meg kell jelölnie.

Ennek kapcsán két dologra hívjuk fel a figyelmet.

Egyrészt nem hagyható figyelmen kívül a Ket. 1. § (2) bekezdésében foglalt általános, minden eljárásban érvényesítendő alapelv, mely megfogalmazza a hatósággal szembeni azt az általános követelményt, hogy a közigazgatási hatóság a hatáskörének gyakorlásával nem élhet vissza, hatásköre gyakorlása során a szakszerűség, az egyszerűség és az ügyféllel való együttműködés követelményeinek megfelelően kell eljárni, ennek a követelménynek tehát az ügyfél személyétől függetlenül meg kell felelnie.

Másrészt, nem lehet figyelmen kívül hagyni az adott ügyben annak vizsgálatát, hogy az adott eljárásban alkalmazandó jogszabály (vagy jogszabályok) biztosít-e mérlegelési jogkört a döntéshozónak.

Álláspontunk szerint, **amennyiben a döntést kizárólag a vonatkozó hatályos jogszabályban foglalt feltételek figyelembevételével kell meghozni, tehát a jogalkotó a döntéshozó részére a mérlegelést nem tesz lehetővé, úgy másik eljáró hatóság kijelölése nem lehet indokolt.**

Hivatalunk minden bejelentett kizárási ok esetén a fenti szempontok figyelembevételével, a jegyző által megjelölt oknak és az adott ügy körülményeinek a mérlegelésével fog döntést hozni.

Készítette:

Dr. Bereczky Katalin
Hatósági Főosztály

Az építésügyi hatósági eljárásokban beszerzett tulajdoni lapok díjának mértéke és eseteinek köre

Az építésügyi hatóságok részéről kérdésként és problémaként merült fel az építésügyi hatósági eljárásokban beszerzett tulajdoni lapok díjának mértéke és eseteinek köre.

A Dél-alföldi Regionális Államigazgatási Hivatal szakmai vélemény kialakítására kereste meg a Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztériumot, amely a következő szakmai álláspontot fogalmazta meg:

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény módosításáról, valamint a hiteles tulajdoni lap-másolat igazgatási szolgáltatási díjáról szóló 1996. évi LXXXV. törvény (**Díjtv.**) 27. § (1)

bekezdése úgy rendelkezik, hogy „a tulajdoni lapról kiállított hiteles másolatért igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni (a továbbiakban: **díj**), mely az ingatlanügyi hatóság bevétele. A 27. § (2) bekezdése szerint „a tulajdoni lapról elektronikus dokumentumként szolgáltatott hiteles és nem hiteles tulajdoni lap-másolatért igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni (a továbbiakban: **elektronikus adatszolgáltatási díj**). Az elektronikus adatszolgáltatási díj az ingatlan-nyilvántartásért felelős miniszter e törvény felhatalmazása alapján kiadott rendeletében meghatározott arányban az ingatlanügyi hatóságot és a rendeletben meghatározott szervet illeti. Az **elektronikus adatszolgáltatási díjon** kívül egyéb fizetési kötelezettség a tulajdoni lap-másolat szolgáltatással összefüggésben nem írható elő.”

A Díjtv. 28. § (1) bekezdése alapján „a tulajdoni lapról kiállított hiteles másolatért 6250 forint összegű díjat kell fizetni. A 28. § (2) bekezdése szerint „a tulajdoni lapról **elektronikus dokumentumként szolgáltatott** hiteles tulajdoni lap-másolatért 3600 forint, (az elektronikus dokumentumként szolgáltatott) **nem hiteles másolatért** 1000 forint elektronikus adatszolgáltatási díjat kell fizetni.”

A Díjtv. 31. § (1) bekezdése szerint „tárgyánál fogva díjmentes az elektronikus dokumentumként szolgáltatott nem hiteles tulajdoni lap-másolat lekérdezése, ha az f) az eljáró szerv fa) közigazgatási eljáráshoz, fb) közérdekű bejelentés, javaslat és panasz elbírálására irányuló eljáráshoz, g) a közigazgatási perben eljáró bíróság eljárásához kéri.” Ugyanakkor a Díjtv. 31. § (3) bekezdése szerint „az (1) bekezdés f) pontjának fa) alpontja nem vonatkozik arra az esetre, ha a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvényben foglaltak szerint az ügyfél köteles az adatszolgáltatásért járó díjat megfizetni.”

A Ket. 36. § (2) bekezdése szerint „az ügyfél azonosításához szükséges adatok kivételével az ügyféltől nem kérhető olyan adat igazolása, amely nyilvános, vagy amelyet valamely hatóság, bíróság vagy a Magyar Országos Közjegyzői Kamara jogszabállyal rendszeresített nyilvántartásának tartalmaznia kell. Az adatszolgáltatás iránti kérelmet öt munkanap alatt kell teljesíteni.” A 36. § (4) bekezdése szerint „az ügyfél a (2) bekezdés szerinti adatszolgáltatásért fizetendő díjat az eljáró hatóságnál köteles megfizetni. A díj a megkeresett hatóság bevétele.” Ez az a jogszabályhely, amelyre a Díjtv. 31. § (3) hivatkozik. Ezen kívül itt szükséges megjegyezni, hogy a Ket. 82. § (1) bekezdésének második mondata kimondja, hogy „a hatósági nyilvántartással kapcsolatos eljárásokban e törvényt (Ket.) akkor kell alkalmazni, ha törvény, kormányrendelet (...) eltérően nem rendelkezik”. Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény (Inyvtv.) 66. §-ának (2) bekezdése a Ket.-től eltérő rendelkezést tartalmaz, amikor kimondja, hogy „az ingatlanügyi hatóság a bíróságok, ügyészségek, a helyi önkormányzatok és más közigazgatási hatóságok részére az ingatlanokkal kapcsolatos hatósági feladatok ellátásához – a külön jogszabályokban meghatározott feltételekkel – biztosítja az ingatlan-nyilvántartás tartalmának megismerését”. E külön jogszabályi feltételeket a Díjtv. tartalmazza, tehát az abban szabályozottól eltérő kivonat, adatszolgáltatás a földhivataltól nem kérhető.

A fentiek alapján az építésügyi hatósági eljárásokról és az építésügyi hatósági ellenőrzésről szóló 193/2009. (IX. 15.) Kormányrendelet (**Engr.**) szerint a tulajdoni lap megkerésének esetei kétfélék lehetnek:

I. Az Engr. 3. § (3) bekezdésének a) pontja alapján az építésügyi hatósági eljárásban a közterület kivételével a közvetlenül szomszédos – az eljárással érintett ingatlanlappal, ingatlanokkal közös határvonalú (telekhatárú) – telekkel rendelkezni jogosultak ügyféli jogállását minden esetben vizsgálni kell. A „szomszédos” ingatlanokkal rendelkezni jogosultak adatainak beszerzését az építésügyi hatóság a tényállás tisztázása, az ügyféli kör

megállapítása keretében végzi az Inyvtv. 66. § (2) bekezdés és a Ket. 36. § (2) és (4) bekezdések alapján. E körben a Díjtv. 31. § (1) bekezdésének fa) alpontja alkalmazandó. A Díjtv. 31. § (1) bekezdése szerinti tárgyi elektronikus adatszolgáltatási díjmentesség azonban kizárólag az elektronikus dokumentumként szolgáltatott (értsd: TAKARNET rendszerben lekérdezett) és nem hiteles tulajdoni lap-másolat esetén érvényesíthető. Ennek érdekében mindenképpen szükséges a rendszerhez csatlakozni, aminek megvan a jogszabályban meghatározott módja.

Az Inyvtv. 68. § (6) bekezdése szerint „az elektronikus formában szolgáltatott nem hiteles tulajdoni lap-másolat, valamint az erről készített papír alapú másolat bizonyító erővel nem rendelkezik.” E rendelkezés nem azt jelenti, hogy az ügyféli jogállás vizsgálatára az ilyen tulajdoni lap-másolat nem használható fel (ez helyettesíti ugyanis a korábbi „betekintésre szolgáló” másolatot).

TAKARNET rendszer-csatlakozás hiányában a Földhivatal csak hiteles másolatot tud kiadni, ennek igazgatási szolgáltatási díja a fentiek szerint 6250 forint, melyet az eljáró építésügyi hatóságnak kell megfizetnie, hiszen a hatóság kezdeményezésére (jogszabályi kötelezettségének teljesítésére) a bizonyítási eljárásban merül fel a beszerzésének igénye (az ügyfélkör megállapítás céljából).

II. Az Engr. 27. § (5) bekezdés b) pontja szerint „az építési engedélykérelemhez mellékelni kell a b) az építési jogosultság igazolását szolgáló dokumentumokat”. Az Engr. 18. § (2) bekezdésének aa) pontja szerint ez saját tulajdon esetében három hónapnál nem régebbi, hiteles tulajdoni lap másolatával történik, aminek a beszerzése tehát jogszabály szerint az ügyfél feladata. Az Engr. 18. § (4) bekezdése értelmében, ha a kérelmező ezt nem csatolja, akkor:

- TAKARNET hozzáférés hiányában az építésügyi hatóság adatszolgáltatás iránti kérelemmel fordul az adatokról nyilvántartást vezető hatósághoz. Itt nem tárgyanál fogva díjmentes, elektronikus dokumentumként szolgáltatott, nem hiteles tulajdoni lap-másolat lekérdezéséről van szó, nem alkalmazható a Díjtv. 31. § (1) bekezdése. Erre a Ket. 36. § (4) bekezdése az irányadó, tehát az adatszolgáltatás díját az ügyfél viseli. A díjat előre kell fizetni, a földhivatal megkeresésre sem közöl addig adatot, amíg a díjfizetést nem igazolták. Díjfizetés hiányában az építésügyi hatóság az ügyfél részére hiánypótlási felhívást ad ki, mert a földhivatalt csak úgy keresi meg, hogy a megkeresésében igazolja a díjfizetés megtörténtét is.
- Adatkérés történhet a TAKARNET rendszer használatával is, de az építési jogosultság igazolása az ügyfél helyett ilyenkor elektronikus dokumentumként szolgáltatott hiteles tulajdoni lap-másolattal történhet. A díjmentesség a TAKARNET rendszerből lekérdezett hiteles tulajdoni lap-másolatokra nem vonatkozik, ekkor az elektronikus adatszolgáltatási díjat (3.600 Ft) a földhivatal a TAKARNET használat címén számlázza, az építésügyi hatóság e díjat eljárásában az ügyféltől szedi be a Ket. 36. § (4) bekezdése alapján.

A tájékoztató az NFGM átirata alapján készült.

Készítette:

Sári Zsolt

Hatósági Főosztály

Az üzlet ideiglenes bezárása a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról szóló 1999. évi LXXV. törvény alapján a Legfelsőbb Bíróság ítéletének tükrében

A jegyző nem kizárólag a kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 210/2009. (IX. 29.) Korm. rendelet alapján jogosult a kereskedelmi tevékenység végzésének megtiltására, az üzlet ideiglenes bezárására. Ilyen intézkedésre lehetőséget ad az 1999. évi LXXV. törvény is, melynek 5. § (1)-(2) bekezdései alapján a jegyző az üzletet közbiztonsági érdekből a büntető- vagy szabálysértési eljárás befejezéséig, de legfeljebb egy évi időtartamra – a **nyomozó, illetőleg a szabálysértési hatóság kezdeményezésére** – ideiglenesen bezárathatja, ha megállapítja, hogy az **üzlet működésével összefüggésben** az üzlet üzemeltetőjével vagy foglalkoztatottjával szemben önbíráskodás (Btk. 273. §), csalás (Btk. 318. §), rablás (Btk. 321. §), kifosztás (Btk. 322. §), zsarolás (Btk. 323. §) elkövetése miatt büntető-, illetve szabálysértési eljárás **indult**. A jegyző, **a nyomozó, illetve a szabálysértési hatóság javaslatára** a fent meghatározott érdekből és időtartamra az üzletet ideiglenesen akkor is bezárhatja, ha az **üzlet működésével összefüggésben** emberrablás (Btk. 175/A. §), emberkereskedelem (Btk. 175/B. §), embercsempészség (Btk. 218. §), üzletszerű kéjelgés elősegítése (Btk. 205. §), kitarottság (Btk. 206. §), kerítés (Btk. 207. §), visszaélés kábítószerrel (Btk. 282-282/B. §), vagy a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 143. §-ában meghatározott tiltott kéjelgés, valamint a szexuális szolgáltatásra való felhívás tilalma (Sztv. 144. §) miatt **indul** büntető- vagy szabálysértési eljárás.

A Törvény 4. § d) pontja szerint **az üzlet működésével függ össze** az a cselekmény, amely az üzlet területén az üzemeltető, foglalkoztatott tudomásával vagy közreműködésével valósul meg, illetve amelyet az üzemeltetőtől, a foglalkoztatottól elvárható, a rendes üzletmenet biztosítása érdekében szükséges intézkedés elmulasztása tesz lehetővé, feltéve, hogy – ez utóbbi esetben – az üzemeltető tud, vagy a tőle elvárható gondosság tanúsítása esetén tudhatott volna a foglalkoztatott mulasztásáról.

A fenti esetekben a jegyző a nyomozó-, vagy a szabálysértési hatóság megkeresése alapján rendelheti el az üzlet bezárását. Ez azonban nem jelent mérlegelés nélküli döntést, illetve nem jelenti azt sem, hogy a jegyzőt köti a nyomozóhatóság javaslata, kezdeményezése. A jegyző ilyen esetekben is köteles a lehetőségeihez mérten a tényállást tisztázni.

A nyomozó-, vagy szabálysértési hatóság kezdeményezéséből, javaslatából egyértelműen ki kell tűnnie, hogy büntető- vagy szabálysértési eljárás indult, ezt a fent megjelölt egyik cselekmény elkövetése miatt indították, és ezen cselekmény az üzlet működésével összefüggésben valósult meg.

Amennyiben a megkeresés a fentiek megállapítására szolgáló valamennyi adatot nem tartalmazza, úgy a jegyző annak nem köteles eleget tenni, illetve a döntéshez szükséges további adat, nyilatkozat megtételére kérheti fel a megkereső hatóságot.

Amennyiben a megkeresés a törvényi feltételek fennállását egyértelműen valószínűsíti, úgy a jegyző a tényállás további tisztázására nem köteles. Ezt támasztja alá a hatóságunk határozata elleni kereset alapján indult perben, felülvizsgálati kérelmünk alapján a Legfelsőbb Bíróság által hozott Kfv.III.37.596/2009/4. számú ítélet, mely megállapította, hogy hatóságunk eleget tett tényállás tisztázási kötelezettségének azzal, hogy a másodfokú eljárás során felhívásunkra

a nyomozóhatóság a törvényi feltételek megítélése szempontjából fontos körülményekről részletes nyilatkozatot tett. A Legfelsőbb Bíróság szerint az eljárást megindító megkeresés, majd a felhívásunkra a nyomozóhatóság által közölt adatok kellően megalapozták azon alperesi álláspontot, hogy a Törvény 4. § d) pontja szerinti feltétel fennállt, a cselekmény **az üzlet működésével összefüggésben valósult meg**.

A Legfelsőbb Bíróság ítéletéből következtetésként levonható, hogy a jegyző azt jogosult és köteles vizsgálni, hogy az eljárást megindító nyomozóhatósági megkeresésben megjelölt adatok a Törvény 5. § (1)-(2) bekezdéseiben meghatározott feltételek megvalósulását valószínűsítik-e. A jegyző azonban **nem jogosult vizsgálni** az egyes (bűn)cselekmények kapcsán indult és folyamatban lévő büntető-, illetve szabálysértési eljárásokban megállapított büntetőügyi/szabálysértési tényállást (pl. a megalapozott gyanú fennállását), az eljárás folyamán előterjesztett bizonyítékokat, azok megalapozottságát, illetve nem kell megismernie az elkövetés részletes körülményeit sem.

Természetesen a fentieket minden olyan hatósági ügyben is szem előtt kell tartani, melyben egy másik hatóság/szerv megkeresése alapján indul hatósági eljárás a jegyző előtt. Az eljárás megindítására irányuló megkereséseknek minden esetben hiánytalanul tartalmazniuk kell azon adatokat, melyek alapján megalapozott, jogszabályszerű döntést hozhat a jegyző.

Készítette:

Dr. Borics Attila

Hatósági Osztály

Kecskeméti Kirendeltség

Vadkárbecslési eljárások hatásköri szabályainak változása

A Magyar Közlöny 2010. évi 26. számában megjelent az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény módosításáról rendelkező 2010. évi IX. törvény. A jogszabály 12. § (3) bekezdésében a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvényt is módosította.

A módosítás a jegyzők hatáskörét is érinti.

Az 1996. évi LV. törvény 81. § (2) bekezdése kijelöli a vadkárbecslési eljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező hatóságot. A hivatkozott jogszabályhely szerint ha a károsult és a kárért felelős személy között a 81. § (1) bekezdés szerinti közléstől számított 8 napon belül nem jön létre egyezség a kár megtérítéséről és a kártérítés mértékéről, és a károsult kárának megtérítését nem közvetlenül a bíróságtól kéri, a károsult a károkozás helye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjétől 8 napon belül írásban vagy szóban kérelmezheti a károsult és a kárért felelős személy közötti egyezség létrehozására irányuló kárbecslési eljárás lefolytatását.

A 2010. évi IX. törvény a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba azzal, hogy rendelkezéseit a hatálybalépését követően indult közigazgatási eljárásokban kell alkalmazni, tehát a **2010. március 12-ét követően indult** eljárásokban kell alkalmazni.

A 2009. december 31-ig hatályos szabályozás szerint a vadkárbecslési eljárások lefolytatására a károkozás helye szerint illetékes jegyző rendelkezett hatáskörrel. Ezt követően az 1996. évi LV. törvény 2010. január 1-jétől 2010. március 12-ig hatályos 81. § (2) bekezdése szerint a Kormány által rendeletben kijelölt szervnek kellett lefolytatnia az eljárást.

Ilyen rendelet azonban nem született, tehát erre az időszakra nem volt eljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező szerv.

Felhívjuk ezért a jegyzők figyelmét, hogy a 2010. január 1. és 2010. március 12. napja között a jegyzők sem rendelkeztek hatáskörrel, ezért ezekben az ügyekben a Ket. 30. § b) pontja alapján a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül el kell(ett) utasítani.

A törvény a **Ket. és a kárbecslési eljárás egymáshoz való viszonyát** is rendezi a 81/A. §-ban azzal, hogy meghatározza, a Ket. mely rendelkezéseit, és mely eltéréssel kell alkalmazni.

Készítette:

Molnárné dr. Tarkovics Márta

Hatósági Osztály

Békéscsabai Kirendeltség

Építkezéssel kapcsolatos bejelentések megtétele

Az építésfelügyeleti hatósággal közösen ismételt arra arra hívjuk fel a jegyzők figyelmét, hogy az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló – 2009. október 1-jétől hatályos – 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 29 – 30 §-ai szerint az előzetes és utólagos bejelentéseket is az **építésfelügyeleti hatósághoz** kell megtennie az építtetőnek.

Ha az építtető bejelentését az építésügyi hatósághoz teszi meg, annak áttételéről a Ket. előírásai szerint gondoskodni kell.

Kérjük továbbá az elsőfokú építésügyi hatóságokat arra, hogy minden esetben ellenőrizzék, hogy az engedélyezési eljárásban benyújtott tervdokumentáció műszaki leírása tartalmazza-e az építésügyi hatósági eljárásokról, valamint a telekalakítási és az építészeti-műszaki tervdokumentációk tartalmáról szóló 37/2007. (XII. 13.) ÖTM rendelet 5. sz. melléklet I. fejezet 8. a) pont szerint **az építmény számított értékét**.

Készítette:

Békési Gábor

Hatósági Osztály

Békéscsabai Kirendeltség

Koordinációs és Szervezési Főosztály tájékoztatói

A kedvezményezett jubileumi jutalomról

A köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (Ktv.) 49/E. § (5) bekezdése a következőképpen rendelkezik: „A közszolgálati jogviszonyának megszűnése esetén a köztisztviselőnek nyugdíjazásakor ki kell fizetni

- a) a nyugdíjazása évében esedékessé váló jubileumi jutalmat;
- b) a 30 év közszolgálati jogviszony után járó jubileumi jutalmat, ha a jubileumi jutalomra jogosító szolgálati idejéből 2 év vagy ennél kevesebb van hátra,
- c) a 35 év közszolgálati jogviszony után járó jubileumi jutalmat, ha a jubileumi jutalomra jogosító szolgálati idejéből 3 év vagy ennél kevesebb van hátra,
- d) a 40 év közszolgálati jogviszony után járó jubileumi jutalmat, ha a jubileumi jutalomra jogosító szolgálati idejéből 4 év vagy ennél kevesebb van hátra.”

A Ktv. hivatkozott paragrafus 2001. július 1-jétől emelkedett törvényi erőre és került be a törvény szövegébe, ezzel szemben a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló szabályok azóta már többször is változtak. Az előrehozott nyugdíjazás feltételeiben utoljára 2008. január 1-jétől történt alapvető változás, ami a fenti szabályozás megfelelő értelmezésében, alkalmazásában elég sok gondot okozott.

2008. január 1-jétől ugyanis az előrehozott nyugdíjjogosultság feltételei megváltoztak, a megfelelő életkor és szolgálati idő fennállása mellett követelmény az is, hogy **a nyugdíjat igénylő ne álljon törvény által meghatározott biztosítással járó jogviszonyban**. Tehát egy köztisztviselőnek ahhoz, hogy előrehozott öregségi nyugdíjban részesülhessen – az előrehozott nyugdíjjogosultság egyéb feltételeinek fennállása mellett (életkor, szolgálati idő) – előbb meg kell szüntetni közszolgálati jogviszonyát is, és csak ezt követően igényelheti a nyugdíj folyósítását.

A kedvezményes jubileumi jutalom kifizetéséhez a Ktv. hivatkozott rendelkezése azt feltételezi, hogy a köztisztviselő közszolgálati jogviszonyának utolsó napján rendelkezik:

- **a törvényben előírt (a kedvezményes jubileumi jutalomhoz szükséges) közszolgálati jogviszonyban töltött idővel** (Ktv. 49/E. § (5) bekezdés),
- **a megfelelő életkorról, szolgálati idővel és folyósított nyugdíjjal** (közszolgálati jogviszonyának fenntartása mellett igényelte a nyugdíjat, még 2008. január 1. előtt), és
- **jogviszonyt megszüntető munkáltatói intézkedéssel.**

A közszolgálati jogviszony megszűnésének utolsó napján tehát e három feltétel együttes fennállása szükséges ahhoz, hogy a köztisztviselő kedvezményes jubileumi jutalomban részesülhessen.

Az a köztisztviselő, aki 2008. január 1-jét követően kéri nyugdíjazását, eleve kizárt a kedvezményes jubileumi jutalomból, mert ahhoz, hogy előrehozott öregségi nyugdíjban részesülhessen előbb meg kell szüntetni a közszolgálati jogviszonyát, így azonban nyugdíjazásakor már nem áll közszolgálati jogviszonyban, nem köztisztviselő, tehát a jubileumi jutalom nem illeti meg.

Készítette:

Németh Erika

Koordinációs és Szervezési Főosztály

Szociális és Gyámhivatal tájékoztatói

Statisztikai adatgyűjtés szabályainak változása

2010. évtől megváltozott az **Országos Statisztikai Adatgyűjtési Programra (OSAP)** vonatkozó jogi szabályozás. Az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program adatgyűjtéseiről és adatátvételeiről szóló **288/2009. (XII. 15.) Korm. rendelet** 2009. december 23., illetve 2010. január 1. napjától hatályos.

Alapvető változás, hogy míg korábban a kitöltendő teljes kérdőív, idén először csak az adatkörök felsorolása jelent meg a jogszabályban.

A hivatkozott 288/2009. (XII. 15.) Korm. rendelet 3. §-a szerint a hivatalos statisztikai szolgálat szervei (KSH, minisztériumok stb.) az adatgyűjtésre szolgáló kérdőíveket minden év december 15. napjáig honlapjukon közzéteszik.

A 2009. évre vonatkozó, 2010. évben teljesítendő közvetlen adatgyűjtéseket a 2009. évre szóló Országos Statisztikai Adatgyűjtési Programról szóló 265/2008. (XI. 6.) Korm. rendelet 2009. december 31. napján hatályos szabályai szerint kell teljesíteni.

A KSH honlapja – amelynek elérhetősége: www.ksh.hu – az „Adatgyűjtések” címszó alatt nyújt tájékoztatást azokról a témakörökről és határidőkről, amelyekről adatokat kötelesek szolgáltatni a különféle adatszolgáltatók 2010. évben, illetve letölthető formában tartalmazza a kitöltendő adatlapokat.

Készítette:

Szommer Anita

Szociális és Gyámhivatal
Kecskeméti Kirendeltség

Tájékoztató a szociális szolgáltatók, intézmények működési engedélyeztetési eljárása során közreműködő szakhatóság(ok) és szakértő(k) eljárásáért fizetendő díjak, költségek megállapításának, illetve megfizetésének folyamatáról

A szociális szolgáltatók és intézmények működésének engedélyezéséről és ellenőrzéséről szóló 321/2009. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Szmr.) az engedélyezési eljárás során előírja szakhatóságok és szakértő közreműködését. A hivatalunkhoz érkezett kérdések és jelzések alapján tapasztalt eltérő gyakorlatok miatt szükségesnek mutatkozott annak leírása, hogy hogyan épül az engedélyezési eljárásba a szakhatóság és a kirendelt szakértő közreműködésért fizetendő díjak, költségek megállapítása, megfizetése.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) az igazgatási szolgáltatási díjat és a szakértői díjat az eljárási költségek két külön csoportjába sorolja, ebből adódóan azok megfizetésének módja is különböző. Az **igazgatási szolgáltatási díjat** a kérelmező ügyfél tulajdonképpen azért fizeti meg, hogy a hatóság lefolytassa az eljárást. (A Ket. az első csoportba sorolja az eljárási illetéket is. (Ket. 153. § (1) bekezdés és 155. § (1) bekezdés)

Az Szmr. 5. § (3) bekezdése mondja ki, hogy a hatóságnak mely szociális szolgáltatás engedélyezése esetén melyik szakhatóságot kell megkeresni. E jogszabályhely részletes kifejtése megtalálható a hivatal honlapján (www.darkh.hu) „A szociális szolgáltatók és intézmények működésének engedélyezési eljárása” tárgyú ügymenetleírásban.

A szakhatóságok egyes működési engedély módosítására irányuló eljárás(ok)ban is közreműködnek:

- **Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal**, azaz az Szmr. 5. § (3) bekezdésének a) pontja szerinti szakhatóság – ha a működési engedély módosításának célja **étkeztetés engedélyezése**, és az ehhez kapcsolódó követelményeket a szakhatóság korábban nem vizsgálta meg;
- **ÁNTSZ, tűzvédelmi szakhatóság, építészet**, azaz az Szmr. 5. § (3) bekezdésének b)-d) pontja, továbbá – ha a hatáskörüket érinti – az 5. § (3) bekezdésének a), illetve e) pontja szerinti szakhatóságok a változással összefüggésben – ha a szociális intézmény ellátást nyújtó **székhelye, telephelye megváltozik**, vagy a nappali vagy bentlakásos intézményi ellátásba a szociális intézmény **elhelyezésére korábban nem szolgáló épületet (épületrészt) kívánnak bevonni**, vagy ha a működési engedély **módosításának célja nappali vagy bentlakásos intézményi ellátás engedélyezése**, és az ehhez kapcsolódó követelményeket a hatáskörrel rendelkező szakhatóság korábban nem vizsgálta meg;
- **Főjegyző**, azaz az Szmr. 5. § (3) bekezdésének e) pontja szerinti szakhatóság – ha egyházi vagy nem állami fenntartású, ápolást, gondozást nyújtó intézmény tanköteles korú vagy annál fiatalabb fogyatékos személyeket kíván ellátni;
- **ÁNTSZ kistérségi, fővárosi kerületi intézete, az elsőfokú tűzvédelmi szakhatóság** – ha a szociális intézmény **férőhelyeinek száma** – ide nem értve a külső férőhelyeket – **egy éven belül öt százalékot meghaladó mértékben emelkedik**;
- az a **szakhatóság**, amely a hozzájárulását a korábbiakban határozott időre adta meg – ha a fenntartó az **ideiglenes működési engedély határozatlan** vagy határozott **idejűre történő módosítását**, illetve hatályának meghosszabbítását **kéri** a szakhatóság.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 67. § (6) bekezdése kimondja, hogy a szakhatósági eljárásért fizetendő **igazgatási szolgáltatási díjat** a díj megállapításáról rendelkező jogszabályban előírtak szerint kell megfizetni, és a **megfizetés tényét** az alapeljárás iránti kérelem mellékleteként **igazolni kell**, tehát a **működési engedélyeztetési eljárás (kiadás vagy módosítás) iránti kérelem benyújtásával egyidejűleg**.

Ha az ügyfél (a fenntartó) az alapeljárás illetékével vagy díjával egyidejűleg **nem** vagy csak részben **fizeti meg a szakhatósági eljárásért** fizetendő illetéket vagy **díjat**, a hatóság haladéktalanul – valamennyi szakhatóság tekintetében – **hiánypótlásra szólítja fel**. A hatóság akkor keresi meg a szakhatóságot, ha az ügyfél a hiánypótlást teljesítette. (Ket. 44. § (4) bekezdés)

A Ket. 44. § (8) bekezdése alapján az Szmr. 5. § (4) bekezdése lehetővé teszi **előzetes szakhatósági állásfoglalás** benyújtását. Az előzetes szakhatósági eljárás esetén az igazgatási szolgáltatási díjat a szakhatósági eljárás kezdeményezésekor kell megfizetni. Az engedélyező hatóság a kérelemhez benyújtott előzetes szakhatósági hozzájárulást szakhatósági állásfoglalásként használja fel.

Az **ÁNTSZ szakhatósági közreműködéséért** az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat egyes közigazgatási eljárásaiért és igazgatási jellegű szolgáltatásaiért fizetendő díjakról szóló 1/2009. (I. 30.) EüM rendelet (a továbbiakban: EüM rendelet) alapján kell

igazgatási szolgáltatási díjat fizetni. (EüM rendelet 2. § (1)-(3) bekezdései, 1. sz. és 2. sz. melléklete) Szociális intézmények esetén **20.900,- Ft** összegű igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni, melyet az ügyfél (a fenntartó) átutalással, készpénzátutalási megbízással (csekken), belföldi postautalvány útján vagy az intézet házipénztárába történő befizetéssel teljesíthet.

ÁNTSZ Dél-alföldi Regionális Intézete azzal a kéréssel fordult – többek között – hivatalunkhoz, hogy az igazgatási szolgáltatási díjak beszedésének nyomon követhetősége, azonosíthatósága érdekében, az – ÁNTSZ Dél-alföldi Regionális Intézet 10026005-00290201-00000000 számú számlára – átutalással vagy csekken történő befizetéssel történő teljesítés esetén a *közlemény rovatban* az alábbiak kerüljenek feltüntetésre:

- eljárás jogcímének száma (szociális intézmények esetén: XI. 18.),
- illetékes ÁNTSZ neve vagy kódja,
- átutalásnál az ügyfél neve.

Az ÁNTSZ Dél-alföldi Regionális Intézetének és kistérségi intézeteinek azonosító kódjai:

Régió Központ, Békéscsaba	207	Kiskunhalas	167	Szeghalom	277
Baja	117	Békéscsaba	217	Szeged	317
Kalocsa	127	Gyula	237	Hódmezővásárhely	327
Kiskőrös	137	Orosháza	247	Makó	337
Kecskemét	147	Mezőkovácsháza	257	Szentés	347
Kiskunfélegyháza	157	Szarvas	267		

Fontos kiemelni, hogy a szakhatóságok eljárásának időtartama nem számít bele az ügyintézési határidőbe (Ket. 33. § (3) d) pont), és a szakhatóságok ügyintézési határideje 22 munkanap (Szmr. 5. § (3) bekezdés).

A szociális szolgáltatások engedélyezési eljárásában felmerülő **szakértői díj** az eljárási költségek másik csoportjába, az egyéb eljárási költségekhez tartozik.

Működési engedély kiadása során a szakmai programot a módszertani intézmény – a kirendeléstől számított huszonkét munkanapon belül – szakértőként véleményezi. (Szmr. 5. § (5) bekezdés) A működési engedély módosítása során a szakmai program véleményezésére a módszertani intézményt akkor kell szakértőként kirendelni, ha a módosítás új szociális szolgáltatás, ellátotti csoport vagy alapszolgáltatás esetén – ide nem értve a nappali ellátást – új ellátási terület engedélyeztetésére irányul. (Szmr. 7. § (4) d) pont)

A szociális módszertani intézmények kijelöléséről és feladatairól, valamint a szociális szolgáltatók, intézmények engedélyezési eljárásának szakértői díjáról szóló 3/2008. (IV. 15.) SZMM rendelet 4. § (2) bekezdése alapján a szociális szolgáltatók, intézmények szakmai programjának a módszertani intézmény által végzett szakértői véleményezéséért **a fenntartó szakértői díjat fizet**, amelynek **összege** szociális szolgáltató esetén 8.000 Ft, szociális intézmény esetén 12.000 Ft.

A szakértői díj megfizetése kapcsán a Ket. 156. § (1) bekezdése kimondja, hogy **a kérelemre indult eljárásban** az egyéb eljárási költséget (tehát a **szakértői díjat** is) – ha törvény másként nem rendelkezik – **a kérelmező ügyfél előlegezi meg**, illetve viseli. Az ügyfél az előleg összegét **letétbe helyezi** a hatóságnál.

Az **eljárási költséget** a hatóság **összegeként határozza meg**, és **dönt a költség viseléséről**, illetve a megelőlegezett költség esetleges visszatérítéséről. A hatóság a szakértő díját – a

szakértő által benyújtott **díjjegyzék** alapulvételével – **a szakvélemény beérkezését követően 10 munkanapon belül állapítja meg.** (Ket. 158. § (1)-(2) bekezdés)

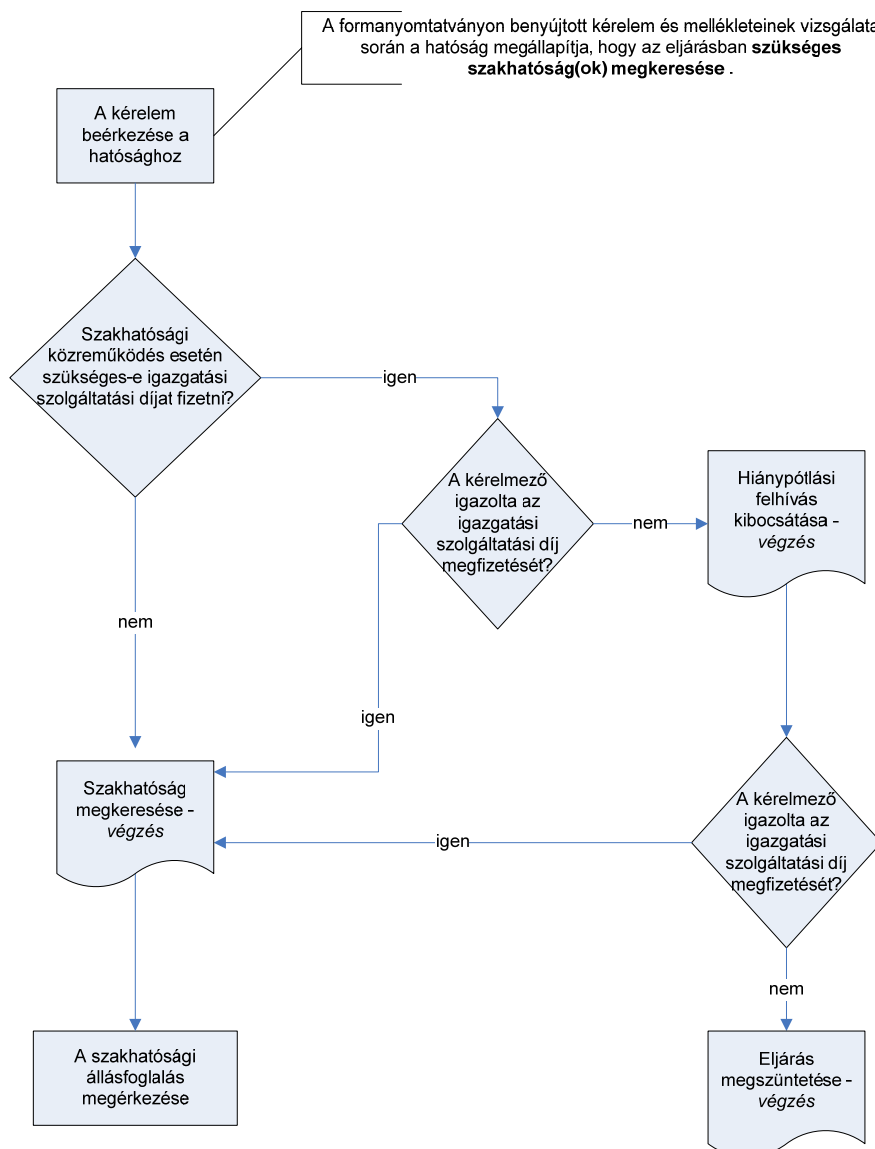
A hatóság a jogerősen megállapított összeg letéttel fedezett részét a szakértő által benyújtott **számla alapján 8 munkanapon belül kiutalja.** Ha a letét nem fedezi a szakértői díjat, kérelemre indult eljárás esetén a hatóság kötelezi az ügyfelet a szakértői díj viselésére és a még szükséges összeg letétbe helyezésére. (Ket. 156. § (4) bekezdés)

Az engedélyeztetési eljárás 22 munkanapos ügyintézési határidejébe nem számít be a szakértői vélemény elkészítésének időtartama.

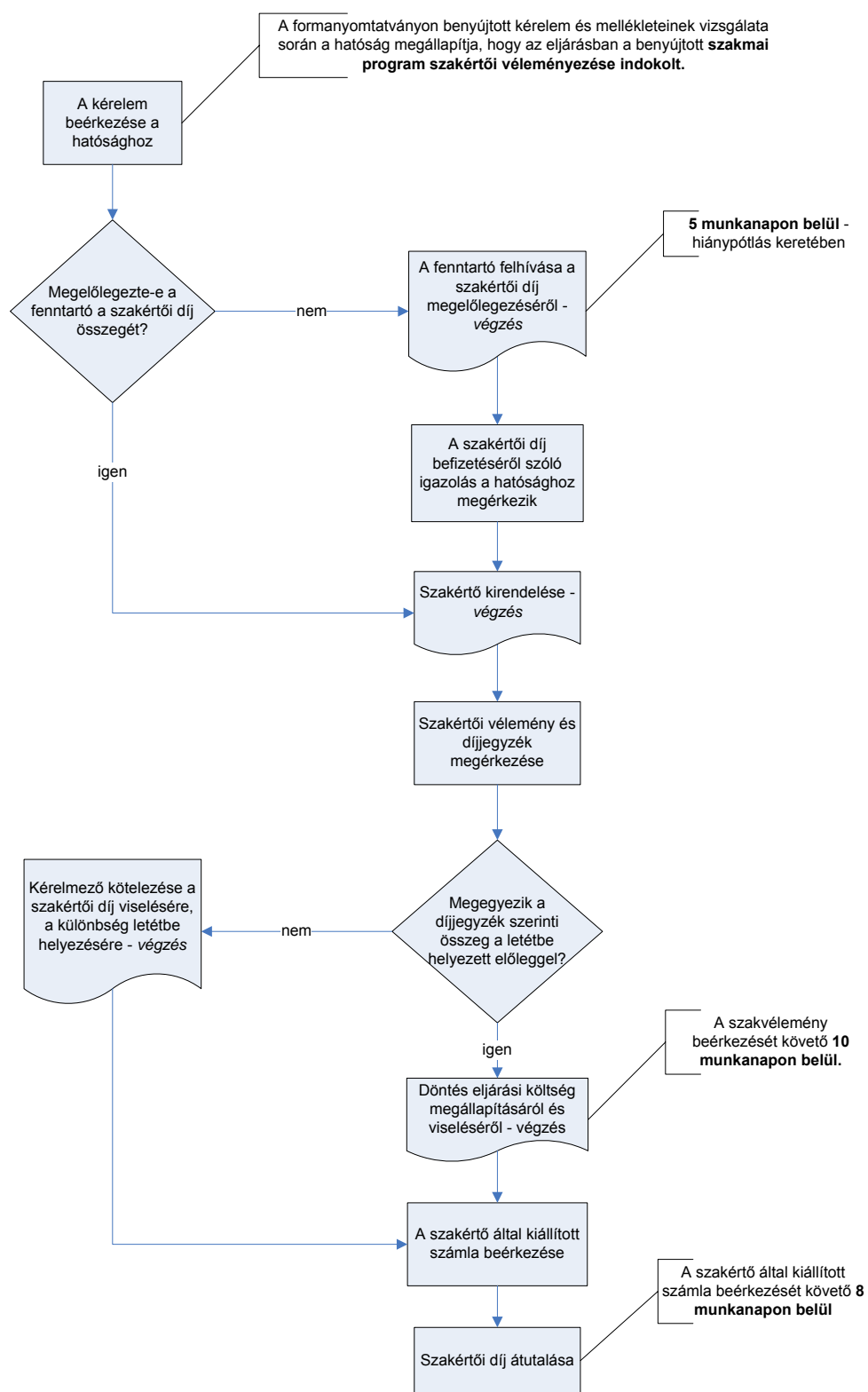
Valamennyi eljárási cselekményre **végzés** kibocsátásával kerül sor, így a hiánypótlási felhívásra, a szakértő kirendelésére, a szakhatóság megkeresésére, az eljárási költség megállapítására és viseléséről szóló döntésre is.

A fentiekben leírt folyamatok áttekinthetősége érdekében az engedélyezési eljárás folyamatából kiragadva egy-egy ábrán bemutatjuk a szakhatósági eljárásért fizetendő igazgatási szolgáltatási díj megfizetését, valamint a szakértői díj megfizetésének folyamatát.

Az alábbi ábrán a működési engedélyezési eljárás menete látható a kérelem beérkezésétől a szakhatóság megkereséséig az igazgatási szolgáltatási díj megfizetését előtérbe helyezve.

Az alábbi ábra a hatóság szempontjából mutatja be a szakmai program véleményezésével járó engedélyezési eljárás menetéből kiemelve a szakértő közreműködését.

Összegezve: a szakértői közreműködésért és a szakhatósági eljárásért fizetendő, költségként felmerülő díjakban az az azonos, hogy mind a szakhatóság megkeresésére, mind a szakértő

kirendelésére a díj megfizetésének igazolását követően kerül sor. A különbség abban mutatkozik, hogy az ügyfél (a fenntartó) az igazgatási szolgáltatási díjat közvetlenül a szakhatóságnak fizeti meg, míg a szakértői díj esetében a fenntartó az eljáró hatóság letéti számlájára történő befizetéssel megelőlegezi az összeget.

Készítette:

Szirmainé Szerencsés Kata
Szociális és Gyámhivatal

Szociális intézményben fizetendő személyi térítési díjhátralék rendezése jelzálogjoggal

Az Szt. 119. § (2) bekezdése szerint, ha a személyi térítési díjat nem fizetik meg, illetve ha a költőpénzt az intézmény biztosítja, a követelést **tartós bentlakásos intézményi ellátás esetében** a kötelezett ingatlanvagyonán, idősotthoni ellátás esetében a 119/C. § (5) bekezdése szerinti vagyonán fennálló jelzálogjog biztosítja.

A jelzálogjogot a külön jogszabály szerint nyilvántartott folyó évi hátralék erejéig lehet bejegyezni. A jelzálogjog bejegyzésének kezdeményezéséről a szociális hatóság a jogszabályi feltételek fennállása esetén – a fenntartó kérelme alapján – határozatot hoz. A határozatot az ingatlanügyi hatósággal közölni kell.

Szociális hatóság alatt a szociális és gyámhivatalt kell érteni.

Figyelemmel arra, hogy sem az Szt., sem annak végrehajtási rendeletei nem rendelkeznek a fenntartó által a kérelemhez csatolandó mellékletekről, az alábbiakban adunk tájékoztatást a kérelemhez csatolandó dokumentumok köréről a gyorsabb ügyintézés érdekében.

A jelzálogjog bejegyzésének kezdeményezéséhez szükséges:

- a fenntartó kérelme, mely tartalmazza a fenntartónak a hatóság döntésére irányuló kifejezett kérelmét, jelen esetben a kérelemben pontosan megjelölt folyó évi hátralék összegének erejéig a jelzálogjog bejegyzésének kezdeményezésére vonatkozó döntést,
- több ingatlan esetén azon ingatlan megjelölését (címmel és helyrajzi számmal), amelyre a jelzálogjog bejegyzését kérik.

A 2009. évi hátralék tekintetében a kérelemhez csatolni szükséges:

- az ellátottal kötött megállapodást,
- az ellátott 9/1999. (XI. 24.) SzCsM rendelet 1. számú melléklet „C” adatlap I. pontja szerinti jövedelemnyilatkozatát, valamint a III. pontja szerinti vagyonyilatkozatát, illetve a jövedelemnyilatkozatban szereplő jövedelmekről a jövedelem típusának megfelelő iratot vagy annak másolatát (ugyanis a 2008. évben kiállított jegyzői igazolásból nem állapítható meg az ellátott havi jövedelme),
- a kiállított jegyzői jövedelemigazolást,
- a jegyzői jövedelemigazolás alapján az intézményvezető vagy a fenntartó által megállapított fizetendő személyi térítési díjról szóló értesítést,
- az ellátott térítési díj nyilvántartási törzslapját.

2010. január 1-jétől már csak az idősotthoni ellátás igénybevételét **megelőzően** szükséges a jegyzői jövedelemvizsgálat, az idősotthoni ellátás igénybevétele során a személyi térítési díj számításakor a vagyomból a havi jövedelemhez hozzáadandó összegként a jegyzői igazolásban meghatározott összeget kell figyelembe venni.

Készítette:

Tihanyi Judit

Szociális és Gyámhivatal
Kecskeméti Kirendeltség

A szociális szolgáltatók, intézmények névhasználata

A szociális szolgáltatók és intézmények működésének engedélyezéséről és ellenőrzéséről szóló 321/2009. (XII. 29.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Szmr.) – az eddigi szabályozástól eltérően – rendelkezést tartalmaz a szociális szolgáltatók, intézmények névhasználatára vonatkozóan. Az Szmr. 3. számú mellékletéhez fűzött kiegészítő rendelkezések 2. pontja (a továbbiakban: kiegészítő szabály) értelmében a szociális szolgáltató, intézmény nevének – a nyújtott szociális szolgáltatások egyikének feltüntetésével vagy általában a szociális szolgáltatásokra történő utalással – erre a minőségére utalni kell.

Az Szmr. 21. § (3) bekezdése értelmében a szociális szolgáltató, intézmény nevére vonatkozó rendelkezéseknek akkor kell megfelelni, ha a működési engedély kiadása vagy névváltoztatás miatt történő módosítása iránti kérelmet e rendelet hatálybalépését követően, vagyis 2010. január 1. napja után nyújtják be.

Fenti rendelkezések alapján 2010. január 1. napjától új szociális szolgáltató, intézmény működése csak a fenti névhasználatnak megfelelő elnevezéssel engedélyezhető.

A szociális szolgáltató, intézmény névhasználata megfelel a jogszabályi követelményeknek, ha az tartalmazza a szociális szolgáltatásra történő utalást; pl.: „*Aranyeső Szociális Otthon*”, – vagy a nyújtott szociális szolgáltatások egyikének a feltüntetését; pl.: „*Aranyeső Idősek Otthona.*”

A fenti jogszabály hatályba lépése előtt már működő szociális intézmények elnevezésének abban az esetben kell a jelenleg hatályos követelményeknek megfelelni, ha a fenntartó névváltoztatás okán kezdeményezi a működési engedély módosítását.

Ugyanakkor mindenképpen megfontolásra ajánljuk a fenntartók számára a névváltoztatás átgondolását minden olyan esetben, amikor egyéb okból – székhely változása, új szolgáltatás bevezetése, új telephely létesítése stb. – indokolt az intézmény alapító okiratának módosítása.

A szociális intézmények névhasználatára vonatkozó jogi szabályozást egyrészt az adott szociális intézmény szolgáltatása iránt jelentkezők egyértelműbb informálása motiválta, másrészt a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) elmúlt években végrehajtott azon változásai, amelyek előbb hatályon kívül helyezték a „*gondozási központ*”-ra vonatkozó rendelkezéseket (2005. január 1.

napjától), majd az ezen intézmények helyébe lépő „alapszolgáltatási központok” szabályozása is kikerült az Szt. rendelkezései köréből (2010. január 1. napjától), ennek ellenére ma is számos intézmény viseli a „... Önkormányzat Gondozási Központja” vagy „... Önkormányzat Alapszolgáltatási Központja” elnevezést, melyek – a jogintézmények megszüntetése révén – már nem utalnak az intézmény által ténylegesen nyújtott szolgáltatások jellegére.

Különösen a nagy, számos telephelyet magában foglaló integrált intézmények esetében merül fel az igény egy-egy telephely névhasználattal történő megkülönböztetésére; pl.: „**Aranyeső Idősek Otthona Platán Fogytékosok Nappali Intézménye**”. A már hivatkozott kiegészítő szabály szerint, ha az ellátást nyújtó székhelynek, telephelynek saját neve is van, a működési engedélyében a szociális szolgáltató, intézmény neveként azt is fel kell tüntetni.

Álláspontunk szerint az ilyen esetekben a telephely névhasználatának is meg kell felelnie a szociális intézmény elnevezésével szemben támasztott követelményeknek.

Készítette:

Czudarhelyi Mária
Szociális és Gyámhivatal
Kecskeméti Kirendeltség

Engedély nélkül nyújtott szociális szolgáltatás

A szociális intézmények létrehozásának és működtetésének egyre szigorodó szabályai következtében mind több alkalommal tapasztalja hivatalunk, hogy jellemzően magánszemélyek működési engedély nélkül kezdik meg, vagy végeznek szociális szolgáltatásnyújtást, vagy folytatnak szervező tevékenységet különböző hirdetések útján. A hirdetések ez idáig elsősorban nagyobb olvasottságú napilapokban jelentek meg, az utóbbi időben nyilvánosságra került ügyekben azonban már internetes ingyenes hirdetési oldalakon is találtunk felhívást, melyek az elvégzett „próbavásárlások” révén minden alkalommal működési engedéllyel nem rendelkező fenntartóhoz vezettek el. Azonban állampolgári jelzések is érkeztek postaládákban elhelyezett, rendszerint csak telefonszámot tartalmazó, főként idős, magatehetetlen emberek gondozását egyszeri nagyobb összeg befizetése, majd havi gondozási díj megfizetése mellett vállaló hirdetésekről.

Az eddig feltárt ügyek pedig azt mutatják, hogy az engedély nélkül nyújtott szolgáltatások minősége mélyen az elvárható színvonal alatti, az ilyen célra használt ingatlanok műszaki állapota, felszereltsége, építészeti adottságai nem felelnek meg szociális szolgáltatás nyújtására. Rendszerint nem biztosított a kellő számú és képesítésű szakdolgozói állomány, nem megfelelő a gondozottak ételmezése, gyógyszerellátása, az elhelyezés módja pedig gyakran mélyen sérti a gondozottak emberi jogait, méltóságát, ugyanakkor megrendíti az állampolgárok működési engedélyezés biztonságába vetett bizalmát.

Az engedély nélküli szolgáltatásnyújtás megelőzése, a már nyújtott szolgáltatások mielőbbi felszámolása érdekében a következőkre hívjuk fel a jegyzők figyelmét:

- 1.) Az Szt. 119/A. §-a értelmében az ellátottól, törvényes képviselőjétől, hozzátartozójától, az ellátott tartására jogszabály, szerződés vagy bírósági határozat alapján köteles személytől, valamint a térítési díjat vagy az egyszeri hozzájárulást megfizető személytől a térítési díjon és az egyszeri hozzájáruláson kívül más jogcímen a szociális szolgáltatásért, illetve az intézményben történő elhelyezésért a szolgáltató, az intézmény, a fenntartó vagy egy harmadik személy számára pénzbefizetés vagy más vagyoni előny nyújtása **nem kérhető**.
- 2.) Az Szt. 119/A. §-a azonban nem zárja ki az Szt. 117/B. §-ának alkalmazását, mely szerint az ellátást igénylő vagy a térítési díjat megfizető más személy írásban vállalhatja a mindenkori intézményi térítési díjjal azonos személyi térítési díj megfizetését. Ugyanakkor rendelkezik az Szt. arról is, hogy biztosítani kell, hogy az ellátást ilyen módon igénylő érintett ne kerüljön előnyösebb helyzetbe, mint ha a vállalat ő vagy a térítési díjat megfizető más személy nem tenné meg.
- 3.) Nem minősül továbbá jogellenesnek az egyszeri hozzájárulás megfizetésének kérése és teljesítése abban az esetben, ha az ellátott a szociális intézmény működési engedélyben szereplő emelt szintű férőhelyét veszi igénybe. Az egyszeri hozzájárulás összege az Szt. 2007. december 31. napján hatályos 117/B. § (1) bekezdésének értelmében nem haladhatja meg az emelt színvonalú bentlakásos ellátás jogcímen egy ellátott után járó tárgyévi normatív állami támogatás hétszeresét. A normatív állami támogatás összegének meghatározásánál a 2007. évi normatív támogatást kell figyelembe venni, mely 560.000.- Ft/fő, az ennek hétszeresével növelt összeg és ezáltal az egyszeri hozzájárulás max. összege pedig 3.920.000,- Ft lehet, azonban 2008. január 1. napjától új emelt szintű férőhelyek már nem engedélyezhetők.
- 4.) A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról szóló 226/2006. (XI. 20.) Korm. rendelettel bevezetett számítógépes országos nyilvántartó rendszer, közismertebb nevén a „szociális regiszter” tartalmazza a működési engedéllyel rendelkező szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatásokat, intézményeket, s amely hozzáférhető a www.afsz.hu honlapon, a publikus portálon keresztül.
- 5.) Az Szmr. 4. § (2) bekezdésének ad) pontja értelmében a működést engedélyező szerv a működési engedély kiadásáról, módosításáról és visszavonásáról a határozat jogerőre emelkedésétől számított 5 munkanapon belül értesíteni köteles a szociális szolgáltató, intézmény székhelye, telephelye szerint illetékes települési jegyzőt. (Az Szmr. 3. § (1) bekezdésére tekintettel a telephely önálló működési engedéllyel rendelkezik.) Ezen értesítés célja egyrészt, hogy informálja a jegyzőt a település közigazgatási területén megjelenő, engedélyezett szociális szolgáltatásnyújtásról, másrészt az értesítés hiánya figyelemfelkeltő egy, a településen működő szolgáltatásnyújtás esetleges engedély nélkülségének tényére.
- 6.) Az Szmr. 6. § (8) bekezdése értelmében a szociális szolgáltató, intézmény – ha a határozat későbbi időpontot nem állapít meg – a működési engedélyt kiadó határozat jogerőre emelkedésétől kezdődően működtethető.
- 7.) Az Szmr. 18. § (1) bekezdése értelmében a jegyző, más hatóság és az ellátottjogi képviselő haladéktalanul értesíti az első fokú működést engedélyező szervet, ha tudomására jut, hogy szociális szolgáltatást engedély nélkül nyújtanak.

- 8.) Az Szmr. 14. § (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel a működést engedélyező szerv bíróságot szabhat ki a szociális szolgáltatást működési engedély nélkül nyújtó, illetve ilyen szolgáltatást működtető vagy szervező személlyel, szervezettel és az ilyen szervezet nevében – különösen a szolgáltatás iránt érdeklődőknél, illetve az igénybevevőknél – eljáró személlyel szemben.

Fentiek figyelembevételével valamennyi települési önkormányzat jegyzője számára ellenőrizhető, hogy a településen működő szolgáltatásnyújtás rendelkezik-e működési engedéllyel, s amennyiben az engedély nélküliség feltételezhető, úgy köteles bejelentéssel élni a működést engedélyező szervhez.

Készítette:

Czudarhelyi Mária
Szociális és Gyámhivatal
Kecskeméti Kirendeltség

Tájékoztató a gyermekjóléti ellátórendszer átszervezéséről

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények átszervezése, a szolgáltatásnyújtás megszüntetése tekintetében az alábbi jogszabályi rendelkezésekre indokolt a figyelmet felhívni:

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) fenntartók feladat- és hatáskörét szabályozó 104. § (1) bekezdésének i) pontja értelmében a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet ellátó állami és nem állami intézmény fenntartója kikéri a gyámhivatal véleményét az intézmény működését érintő lényeges döntés meghozatala előtt, így különösen az intézmény fenntartását érintő változások, az intézmény átszervezésének, megszüntetésének, feladatkörének megváltoztatása esetén.

A 104. § (8) bekezdése szerint pedig a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet ellátó állami és nem állami intézmény fenntartója a gyámhivatal számára hozzáférhetővé teszi azokat az információkat, amelyek az intézmény működését érintő lényeges fenntartói döntés meghozatalához rendelkezésre állnak. A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet ellátó állami és nem állami intézmény fenntartójának az intézmény működését érintő lényeges döntés meghozatala előtt úgy kell a gyámhivatal véleményét kikérnie, hogy a gyámhivatalnak – a szükséges információk hozzáférhetővé tételének napjától számítva – legalább 10 munkanap álljon rendelkezésre véleménye kialakításához.

A Gyvt. 121. § (2) bekezdése továbbá akként rendelkezik, hogy a helyi önkormányzat köteles előzetesen kikérni a gyámhivatal véleményét, ha

- a) személyes gondoskodást nyújtó intézményt kíván megszüntetni, illetőleg annak ellátási területét vagy az ellátási kötelezettség terjedelmét változtatja meg,
- b) az ellátórendszer működését szolgáló vagyont más célra kívánja felhasználni,
- c) az e törvényben vagy külön jogszabályban nem szabályozott új ellátást kíván bevezetni.

A fentiek értelmében tehát amennyiben a fenntartó a már működő személyes gondoskodást nyújtó intézményeknél (önálló szolgáltatóknál) kívánja eszközölni a hivatkozott jogszabályban sorolt változásokat, **előzetesen ki kell kérnie a gyámhivatal véleményét.**

A fentiek szerinti véleményezésre hatáskörrel a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 18. §-ára tekintettel a szociális és gyámhivatal rendelkezik.

A kötelezettség nem vonatkozik arra az esetre, ha az önkormányzat új intézményt kíván létrehozni a Gyvt. szerinti valamely ellátás biztosítására.

Szükséges továbbá arra is felhívni a figyelmet, hogy a véleménykérés nem váltja ki a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatótevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozói engedélyről szóló 259/2002. (XII. 18.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyvr.) 8/A. §-ában szabályozott bejelentési kötelezettség teljesítését, illetőleg a Gyvr. 8. §-a szerinti működési engedély módosításának vagy a 10. § által szabályozott működési engedély visszavonásának kezdeményezését.

A 2010. január 1. napjától hatályos Gyvt. gyermekvédelmi igazgatási bírság kiszabásáról rendelkező 100/A. § (1) bekezdés d) pontja értelmében a működést engedélyező szerv vagy a gyámhivatal ellenőrzési jogkörében jogsértésenként legfeljebb 200 ezer forint összegű gyermekvédelmi igazgatási bírságot szabhat ki a fenntartóval és a fenntartó nevében eljárni jogosult személlyel szemben, ha a fenntartó a gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatás biztosításával jogellenesen hagy fel.

Készítette:

Czudarhelyi Mária
Szociális és Gyámhivatal
Kecskeméti Kirendeltség

HIVATALI TÁJÉKOZTATÓ

A Dél-alföldi Regionális Államigazgatási Hivatal regionális közigazgatási tájékoztatója

A kiadásért felelős: Dr. Siket Judit hivatalvezető

Szerkeszti: Koordinációs és Szervezési Főosztály

A szerkesztésben közreműködik: Dr. Lőrincsik Péter

lorincsik.peter@darkh.hu

62/562-656

✉ 6741 Szeged, Rákóczi tér 1.

🌐 www.darkh.hu

☎ 62/562-662

📠 62/562-601

✉ vezeto@darkh.hu